

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

Poznań, dnia 11 stycznia 2012 r.

LPO-4101-36-03/2011

Pan
Łukasz Wiesław Chojnacki
Prezes Zarządu Abriso Spółki z o.o.
w Górze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Abriso Sp. z o.o. w Górze („Spółka” lub „Beneficjent”), kontrolę wykorzystania środków Unii Europejskiej w ramach realizacji Działania 4.4² Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 („POIG”).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 3 stycznia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację projektu pn. „Wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji płyt termoizolacyjnych z zastosowaniem czystego CO₂”, pomimo nieprawidłowości polegających na niewykonaniu części postanowień umowy o dofinansowanie.

1. Spółka spełniła kryteria formalne ustalone dla wnioskodawców o dofinansowanie projektów z POIG w ramach działania 4.4, a realizowany projekt spełniał kryteria merytoryczne i formalne ustalone w tym Programie. Beneficjent prawidłowo określił swój status, jako przedsiębiorca o średniej wielkości. Wniosek o dofinansowanie projektu Spółka złożyła w dniu 31 lipca 2008 r., a umowę o dofinansowanie podpisała w dniu 30 grudnia 2008 r.

W umowie o dofinansowanie całkowity koszt realizacji projektu został ustalony w wysokości 31.669.019,43 zł, kwota wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem wynosiła 15.536.623,42 zł, a maksymalna kwota dofinansowania (do 50% ze środków Unii Europejskiej „UE”) wynosiła 7.768.311,69 zł. Całkowite koszty realizacji projektu poniesione przez Beneficjenta wyniosły 19.140.838,48 zł, z tego wydatki kwalifikujące się do objęcia wsparciem to kwota 14.452.142,87 zł, a wartość dofinansowania z UE wyniosła 7.226.071,43 zł. W trakcie realizacji projektu na wniosek Beneficjenta została wprowadzona zmiana do umowy o dofinansowanie polegająca na zmniejszeniu wartości wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem (o 9.427.443,48 zł) i wartości

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

² Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym.

dofinansowania ze środków UE (o 4.713.721,76 zł), w związku z zakupem używanych środków trwałych, zakupem osobno poszczególnych elementów linii technologicznej oraz samodzielnym ich montażem. Jednakże nie została dokonana zmiana umowy o dofinansowanie w zakresie całkowitych kosztów projektu. Konsekwencją niedokonania tej zmiany było zawyżenie tych kosztów w umowie o 12.528.180,95 zł, w stosunku do kosztów rzeczywistych projektu.

2. Spółka w trakcie realizacji projektu złożyła dwa wnioski o płatność³, z tego we wniosku o płatność pośrednią zostały rozliczone i zatwierdzone przez RIF⁴ wydatki kwalifikowane w wysokości 1.582,0 tys. zł, dofinansowane z UE w 50% (tj. 791,0 tys. zł). We wniosku o płatność końcową Beneficjent wnioskował o dofinansowanie wydatków kwalifikowanych w wysokości 13.948.669 zł, z których PARP⁵ uznała i zatwierdziła do objęcia wsparciem wydatki w wysokości 12.870.142,87 zł, dofinansowane z UE w 50% (tj. 6.435.071,43 zł.).

3. Beneficjent w celu wyłonienia wykonawców robót budowlanych rozliczonych we wniosku o płatność pośrednią przeprowadził trzy postępowania, a w celu wyboru dostawców nowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych rozliczonych we wniosku o płatność końcową, według ustaleń z kontroli UKS⁶, przeprowadził 17 postępowań. W ocenie NIK i UKS, przy wyborze wykonawców i dostawców Beneficjent postępował zgodnie z zasadami określonymi w § 11 ust. 2 i 3 umowy o dofinansowanie, a mianowicie zgromadził i porównał w każdym postępowaniu przynajmniej trzy ważne oferty, wybrał ofertę najkorzystniejszą, opiewającą na najniższą cenę i sporządził protokoły z wyboru wykonawców zamówienia.

4. Wydatki kwalifikowane rozliczone we wniosku o płatność pośrednią zostały poniesione i rozliczone w okresie ustalonym w harmonogramie rzeczowo-finansowym projektu. Natomiast część wydatków kwalifikowanych rozliczonych we wniosku o płatność końcową zostało poniesionych w okresie przekraczającym czas trwania poszczególnych działań ustalony w harmonogramie rzeczowo-finansowym. Z ustaleń kontroli NIK wynika m.in., że sześć wydatków kwalifikowanych w wysokości ogółem 1.070.749 zł, zrealizowanych w ramach Działania nr 2 i 4, zostało poniesionych w dniu 30 marca 2009 r., zamiast w lutym 2009 r., tj. 30 dni po terminie ustalonym w harmonogramie. Z kolei jeden wydatek w wysokości 3.307,97 zł, zrealizowany w ramach Działania nr 4, został poniesiony już 6 sierpnia 2008 r. zamiast we wrześniu 2008 r., tj. 24 dni przed terminem określonym w harmonogramie.

W ocenie NIK Beneficjent rozpoczął i zakończył realizację poszczególnych zadań zaplanowanych w harmonogramie rzeczowo-finansowym projektu w terminach ustalonych w harmonogramie, poza jednym zadaniem dotyczącym nabycia fundamentów pod linie technologiczną. NIK ustaliła bowiem, że planowany termin zakończenia realizacji tego zadania został przekroczony o 5 dni. Zakończenie realizacji tego zadania zostało zaplanowane w harmonogramie na 31 stycznia 2009 r., natomiast wykonano je w dniu 5 lutego 2009 r.

³ Spółka kompletny wniosek o płatność pośrednią złożyła w dniu 29 kwietnia 2009 r., a dofinansowanie otrzymała w dniu 20 maja 2009 r., wniosek o płatność końcową Spółka złożyła w dniu 30 marca 2009 r., a dofinansowanie otrzymała w dniu 2 września 2010 r.

⁴ RIF – Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o. Regionalna Instytucja Finansująca w Poznaniu

⁵ PARP – Państwowa Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości w Warszawie

⁶ UKS – Urząd Kontroli Skarbowej w Poznaniu

5. Wydatki rozliczone we wniosku o płatność pośrednią oraz wydatki rozliczone we wniosku o płatność końcową (według ustaleń kontroli UKS), zostały poniesione w okresie kwalifikowalności, tj. od 1 sierpnia 2008 r. do 30 marca 2009 r. Wydatki te zostały udokumentowane oryginałami faktur i potwierdzeniami zapłaty.

Zdaniem NIK udokumentowanie wydatków kwalifikowanych poniesionych na rozbudowę hali produkcyjnej (954.040 zł), na nabycie fundamentów pod linie technologiczne (488.000 zł) i na instalację elektryczną hali produkcyjnej (488.000 zł), ujętych we wniosku o płatność pośrednią, zawierało szereg nieprawidłowości i zostało sporządzone z naruszeniem postanowień § 5 ust. 2 pkt 5 i § 6 ust. 1 pkt 1 b umowy o dofinansowanie.

Beneficjent umowę z wykonawcą tych trzech robót budowlanych zawarł 10 września 2008 r., tj. 13 dni po przystąpieniu przez wykonawcę do robót budowlanych, co miało miejsce w dniu 28 sierpnia 2008 r. Fakturę za wykonanie fundamentów pod linię technologiczną (wystawioną 19 września 2008 r.) Beneficjent uregulował w październiku 2008 r., tj. na trzy miesiące przed zakończeniem robót. Fakturę tę wykonawca wystawił na 126 dni przed rozpoczęciem robót, tj. przed 23 stycznia 2009 r., a jednocześnie na 139 dni przed zakończeniem robót, tj. przed 5 lutego 2009 r. Natomiast fakturę za rozbudowę hali produkcyjnej z 16 października 2008 r. Beneficjent uregulował na trzy miesiące przed terminem zakończenia robót budowlanych, wynikającym z wpisów w dzienniku budowy. Wystawienie i uregulowanie faktur przed zakończeniem robót budowlanych Beneficjent wyjaśnił umożliwieniem wykonawcy zakupu niezbędnych materiałów do wykonania robót.

Spółka nie sporządziła końcowych protokołów odbioru, dokumentujących wykonanie zakresu rzeczowego każdej z trzech wyżej wymienionych robót. Zlecone prace miały być wykonane do 31 stycznia 2009 r. Beneficjent był w posiadaniu tylko trzech protokołów końcowych, dokumentujących odbiór w dniu 17 marca 2009 r. zadań polegających na rozbudowie hali produkcyjno-magazynowej, budowie dwóch fundamentów pod linie technologiczne wraz ze zbiornikami i stacją pomp. W protokołach tych zakres odebranych robót wykraczał poza zakres rzeczowy ustalony w harmonogramie rzeczowo-finansowym projektu. W ocenie NIK roboty budowlane zostały rozpoczęte i zakończone w okresie kwalifikowalności wydatków, ustalonym na okres od 1 sierpnia 2008 r. do 30 marca 2009 r.

6. Beneficjent zgodnie z postanowieniami § 6 ust. 12 umowy o dofinansowanie prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową dla realizowanego projektu, stosując dla zapisów księgowych rejestrujących operacje gospodarcze dotyczące projektu oznaczenie „UE”. Zakupione środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne Beneficjent ujął w swojej ewidencji środków trwałych i w ewidencji wyposażenia. NIK ustaliła, że w ewidencji środków trwałych dwa środki trwałe o wartości początkowej ogółem 49.640 zł zostały oznaczone skrótem „UE”, pomimo, że wydatki na ich zakup były niekwalifikowane. Dopiero w trakcie kontroli NIK oznaczenia te zostały usunięte.

Ponadto Beneficjent wyodrębniając w swoich księgach nabyte środki trwałe w ramach realizowanego

projektu przyjął niejednoznaczną zasadę oznaczania tych wydatków skrótem „UE”. W przypadku budynku produkcyjno-magazynowego-biurowego skrótem „UE” oznaczona została tylko wartość dofinansowania z UE, w przypadku linii produkcyjnej płyt XPS skrótem UE oznaczona została cała wartość nabycia tej linii (tj. suma wydatków kwalifikowanych i niekwalifikowanych), a w przypadku zakupionej drukarki i wyposażenia laboratorium skrótem tym oznaczono wartość wydatków kwalifikowanych. Zdaniem NIK prowadzona w ten sposób ewidencja środków trwałych nie przedstawiała rzetelnego obrazu wydatków kwalifikowanych poniesionych na nabycie nowych środków trwałych w ramach projektu.

7. NIK negatywnie ocenia realizację przez Beneficjenta obowiązków określonych w § 9 ust. 21 i § 10 umowy o dofinansowanie, dotyczących archiwizowania dokumentów oraz promocji i informowania opinii publicznej o projekcie. Dokumentacja dotyczące realizowanego projektu nie została zarchiwizowana. Zgromadzone dokumenty w segregatorach nie zostały poukładane chronologicznie lub w ogóle nie zostały wpięte do teczek. Segregatory i teczki z dokumentacją nie zostały stosownie opisane (nazwą projektu, logo UE i POIG oraz skrótem EFRR⁷) i nie zawierały wykazów dokumentów w nich zgromadzonych. Z ustaleń kontroli NIK wynika, że pomimo upływu 27 miesięcy od zakończenia realizacji projektu Beneficjent nie umieścił stałej i widocznej tablicy pamiątkowej, którą był zobowiązany zainstalować nie później niż sześć miesięcy po zakończeniu realizacji projektu. Również na nabytych w ramach projektu dwóch środkach trwałych (drukarka i notebook) Beneficjent nie umieścił stosownej informacji o dofinansowaniu ich zakupu ze środków UE. Dopiero w trakcie kontroli NIK informację tę umieszczono na tych urządzeniach.

Beneficjent informował o realizowaniu projektu na swojej stronie internetowej, jak również na tablicach informacyjnych zlokalizowanych na terenie Spółki. NIK ustaliła, że Beneficjent w informacjach tych nierzetelnie podał całkowitą wartość projektu w wysokości 15.536.623,42 zł, zamiast w wysokości 19.140.838,48 zł. Wartość całkowita projektu podana przez Beneficjenta na tablicach informacyjnych i na stronie internetowej stanowiła równowartość kwoty wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem ustalonej w umowie o dofinansowanie, a nie równowartość sumy kwot wydatków kwalifikowanych i niekwalifikowanych.

8. W ocenie NIK Beneficjent w wyniku realizacji projektu osiągnął w 100% cztery z pięciu wskaźników produktu. Wskaźnik produktu dotyczący nabycia trzech nowych wartości niematerialnych i prawnych Beneficjent zrealizował w 66,7%, poprzez nabycie tylko dwóch tych wartości (tj. oprogramowania do komputera i drukarki). Z dziesięciu wskaźników rezultatu po zakończeniu realizacji projektu Beneficjent w 100% uzyskał osiem wskaźników poprzez wprowadzenie jednego nowego wyrobu i jednej innowacji organizacyjnej, utworzenie jednego własnego działu badawczo-rozwojowego, wzrost produkcji do 25.564,3 tys. zł (plan 21.691,7 tys. zł), zmniejszenie zużycia związków fluorowęglowodorowych o 142,41 ton (plan 115 ton) i eliminację dwóch barier architektonicznych. Nie został osiągnięty wskaźnik utworzenia nowych miejsc pracy (zamiast 13 etatów utworzono 11,5 etatów), w tym wskaźnik zatrudnienia kobiet (zamiast 5 kobiet zatrudniono 4 kobiety) oraz wskaźnik wzrostu przychodów (plan 21.691,7 tys. zł, rezultat 19.268,4 tys. zł), który wyniósł 88,8% planu.

⁷ EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Wskaźniki związane ze zwiększeniem zatrudnienia, w tym zatrudnienia kobiet zostały osiągnięte dopiero od 1 stycznia 2011 r., tj. 21 miesięcy od zakończenia realizacji projektu. Natomiast wskaźnik wzrostu przychodów Beneficjent osiągnął dopiero w listopadzie 2011 r., tj. po upływie 31 miesięcy od zrealizowania projektu.

NIK zwraca uwagę, że Beneficjent zlikwidował bariery architektoniczne, których nie zaplanował we wniosku o dofinansowanie. Beneficjent we wniosku o dofinansowanie założył dostosowanie toalety dla potrzeb osób niepełnosprawnych, jednakże do dnia zakończenia kontroli NIK żadna z toalet nie została zaadoptowana dla tych osób. Beneficjent zobowiązał się zlikwidować tę barierę architektoniczną w styczniu 2012 r.

9. Kontrolę realizacji projektu u Beneficjenta przeprowadził UKS, sporządzając w dniu 3 czerwca 2011 r. protokół kontroli. Z dokumentów dostępnych w Spółce wynika, że Beneficjent przesłał ten protokół do RIF dopiero w dniu 21 listopada 2011 r., tj. po upływie 5 miesięcy od zakończenia tej kontroli. Postępowaniem tym Beneficjent naruszył obowiązki ustalone w § 9 ust. 19 umowy o dofinansowanie, bowiem był zobowiązany przesłać ten protokół w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

Przedstawiając Panu Prezesowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK wnosi o:

- 1) umieszczenie w widocznym miejscu stałej tablicy pamiątkowej,
- 2) pełne zarchiwizowanie dokumentacji z realizacji projektu,
- 3) skorygowanie informacji o całkowitej wartości projektu umieszczonej na stronie internetowej Spółki i na tablicach informacyjnych zlokalizowanych na terenie Spółki, poprzez wskazanie rzeczywistych kosztów realizacji projektu w wysokości 19.140.838,48 zł,
- 4) zaprowadzenie odrębnej ewidencji środków trwałych, nabytych i sfinansowanych w ramach projektu, w której prawidłowo zostaną ujęte wydatki kwalifikowane poniesione przez Spółkę.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.